

Dosar nr. 2r-449/22 (2-18192505-01-2r-06092022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător – P. Păun

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M. Guzun, A. Malii, I. Dutca

Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău, judecători – M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci

ÎNCHEIERE

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Prisacari Viorel și avocatul său Enachi Vitalie, în cauza civilă la cererea lui Prisacari Viorel către Nastas Aliona, Cracea Lidia, Sofronie Vasile, intervenient accesoriu SRL „Interact Media” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Prisacari Viorel, prin intermediul avocatului Enachi Vitalie, împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t :

La 02 august 2018, Prisacari Viorel a depus cerere de chemare în judecată către Nastas Aliona, Cracea Lidia, Sofronie Vasile și Cotelea Adrian, privind apărarea onoarei, demnității, reputației profesionale, repararea prejudiciului moral cauzat și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 06 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Viorel Prisacari.

S-a recunoscut defăimătoare informația răspândită de Aliona Năstas, Lidia Cracea și Vasile Sofronie.

S-a obligat Nastas Aliona să dezmință informația defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Prisacari Viorel, cu obligarea acesteia de a publica dezmințirea prin intermediul Site-ului de știri „Agora.md” cu următorul text: „Recunosc că afirmațiile și/sau informațiile răspândite de către Nastas Aliona în materialul video, intitulat „Avansuri sexuale la o catedră de la USMF? Mai mulți angajați își acuză șeful de hărțuire și abuz”, ce-l vizează pe profesorul de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae

Testemițanu” și șef de catedră, Viorel Prisacari”, sunt false, mincinoase, denigratoare și lipsite de substrat factologic, lezând onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Viorel Prisacari.

S-a obligat Cracea Lidia, să dezmință informația defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Prisacari Viorel, cu obligarea acesteia de a publica dezmințirea prin intermediul Site-ului de știri „Agora.md”, cu următorul text: „Recunosc că afirmațiile și/sau informațiile răspândite de către Cracea Lidia în materialul video, intitulat „Avansuri sexuale la o catedră de la USMF? Mai mulți angajați își acuză șeful de hărțuire și abuz”, ce-l vizează pe profesorul de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și șef de catedră, Viorel Prisacari, sunt false, mincinoase, denigratoare și lipsite de substrat factologic, lezând onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Viorel Prisacari.”

S-a obligat Vasile Sofronie să dezmință informația defăimătoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a reclamantului Prisacari Viorel, cu obligarea acestuia de a publica dezmințirea prin intermediul Site-ului de știri „Agora.md”, cu următorul text: „Recunosc că afirmațiile și/sau informațiile răspândite de către Nastas Aliona în materialul video, intitulat „Avansuri sexuale la o catedră de la USMF? Mai mulți angajați își acuză șeful de hărțuire și abuz”, ce-l vizează pe profesorul de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și șef de catedră, Viorel Prisacari, sunt false, mincinoase, denigratoare și lipsite de substrat factologic, lezând onoarea, demnitatea și reputația profesională a lui Viorel Prisacari.”

S-a încasat în mod solidar de la Aliona Nastas și Lidia Cracea, în beneficiul lui Prisacari Viorel, prejudiciul moral în mărime de 30 000 (treizeci mii) lei.

S-a încasat de la Sofronie Vasile în beneficiul lui Prisacari Viorel, prejudiciul moral în mărime de 1 (unu) leu.

S-au încasat în mod solidar de la Aliona Nastas, Lidia Cracea și Sofronie Vasile, în beneficiul lui Prisacari Viorel cheltuielile de asistență juridică acordată de avocatul Nicolae Costin în sumă de 12 000 (douăsprezece mii) lei și cheltuielile de asistență juridică acordate de avocatul Vitalie Enachi în sumă de 15 000 (cincisprezece mii) lei.

S-a încasat în mod solidar de la Aliona Nastas și Lidia Cracea în beneficiul lui Prisacari Viorel suma de 1100 (una mie una sută) lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

S-a încasat în mod solidar de la Aliona Nastas, Lidia Cracea și Sofronie Vasile în beneficiul lui Prisacari Viorel suma de 100 (una sută) lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

S-a încasat de la Sofronie Vasile în beneficiul lui Prisacari Viorel taxa de stat în mărime de 250 (două sute cincizeci) lei cu titlu de cheltuieli pentru achitarea taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată.

În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SRL „Interact Media”, Sofronie Vasile, Cracea Lidia și Nastas Aliona, au declarat apel împotriva acesteia.

Prin decizia din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Nastas Aliona, apelul declarat de Cracea Lidia, apelul declarat de Sofronie Vasile și apelul declarat de SRL „Interact Media”. S-a casat hotărârea Judecătorei

Chișinău, sediul Buiucani din 09 septembrie 2019 și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Prisacari Viorel către Nastas Aliona, Cracea Lidia, Sofronie Vasile, intervenient accesoriu SRL „Interact Media” privind apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea din 24 noiembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a considerat inadmisibil recursul declarat de Prisacari Viorel, reprezentat de avocatul Vitalie Enachi.

La 14 ianuarie 2022, Prisacari Viorel, prin intermediul avocatului Vitalie Enachi, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Prisacari Viorel, prin intermediul avocatului Enachi Vitalie, împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

La 02 august 2022, a fost înregistrat recursul declarat de Prisacari Viorel și avocatul său Enachi Vitalie, asupra încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a solicitat admiterea recursului; casarea încheierii contestate și emiterea unei decizii de remitere spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Prisacari Viorel și avocatul său Enachi Vitalie urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin. (1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, arată că termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Studiind materialele cauzei, în contradictoriu cu circumstanțele invocate în cererea de recurs, Colegiul a stabilit următoarea cronologie.

La 14 ianuarie 2022, Prisacari Viorel, prin intermediul avocatului Vitalie Enachi, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Prisacari Viorel, prin intermediul avocatului Enachi Vitalie, împotriva deciziei din 19 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată avocatului Enachi Vitalie la 06 mai 2022 prin poșta electronică (f.d. 105, vol. IV) la adresa vitalie.enachi@melegal.md, această adresă fiind indicată în mandatul avocatului (f.d. 60, vol. IV), în cererea de revizuire (f.d. 61-66, vol. IV), precum și în alte înscrisuri întocmite de acest avocat. Ținând cont de faptul că, trimerile electronice prin intermediul tehnicii de calcul și rețelei Internet se efectuează imediat, Colegiul conchide că avocatul Enachi Vitalie a recepționat încheierea prin care a fost respinsă cererea de revizuire, în aceeași zi. Respectiv, avocatul fiind un profesionist, având în gestiune mai multe dosare, indicând în antetul actelor pe care le întocmește adresa lui electronică, are obligația pozitivă de a verifica conținutul cutiei poștale.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a recursului și-a început curgerea la 07 mai 2022, ziua imediat următoare zilei în care reprezentantul recurentului a luat cunoștință de încheierea contestată, și a expirat la 21 mai 2022. Însă, dat fiind faptul că 21 mai 2022 a fost zi de sâmbătă, ultima zi de depunere a recursului se consideră a fi luni, 23 mai 2022.

Respectiv, recursul împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, înregistrat la 02 august 2022 (f.d. 110-117, vol. IV), este declarat cu omiterea termenului. Reieșind din cerințele inserate în respectiva cerere de recurs, recurentul și avocatul lui nu au solicitat repunerea în termen. Totuși, prin cererea adresată instanței de apel la 16 iunie 2022, prin care recurentul a solicitat informații cu privire la examinarea revizuirii (f.d. 109, vol. IV), precum și cererea adresată primei instanțe, prin care recurentul a solicitat eliberarea copiei încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 108, vol. IV), se tinde a crea o vizibilitate eronată a respectării termenului de declarare a recursului, acesta fiind calculat în textul cererii de recurs din pretinsa dată când le-a devenit cunoscut conținutul încheierii contestate – 18 iulie 2022.

În același context, art. 75 alin. (1) din Codul de procedură civilă stabilește că, în procesul civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Cu titlu principal, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. *Culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții.*

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

Prin prisma prevederilor citate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, termenul de declarare a recursului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice ce confirmă imposibilitatea de a depune recursul în termen. La caz, recurentul și avocatul lui nu au solicitat repunerea în termenul de declarare a recursului, nu au prezentat probe și nu au făcut dovada faptului că motivele pentru care au omis termenul de atac al încheierii, sunt întemeiate.

În acest context, instanța de recurs notează că în conformitate cu art. 56 alin (3) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Față de cele expuse, instanța de recurs consemnează că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Instanța europeană a relatat însă, în practica sa constantă, că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev contra Fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei, Kemp contra Luxembourg, Diaz Ochoa contra Spaniei) în carte înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Relevantă în acest sens este și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Panomaryov vs Ucraina (hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008), în conținutul căreia Curtea a notat că, reînnoirea termenului pentru introducerea unei căi ordinare de atac din motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare și în lipsa cererii de repunere în termen, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Prisacari Viorel și avocatul său Enachi

Vitalie împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a), 426¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Prisacari Viorel și avocatul său Enachi Vitalie, împotriva încheierii din 18 aprilie 2022 a Curții de Apel Chișinău, ca fiind depus în afara termenului legal.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Victor Burduh